

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1410/2014
02.12.2015. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Снежане Андрејевић, председника већа, Споменке Зарић и Бисерке Живановић, чланова већа, у парници тужиоца М.К. из Б., чији је пуномоћник Г.Ш., адвокат из В.М., против туженог Саобраћајног предузећа Ј. АД Б., ПО Приградски саобраћај – Ј. – А. из Б., ради поништаја решења и враћања на рад, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 бр. 506/14 од 04.06.2014. године, у седници већа од 02.12.2015. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 бр. 506/14 од 04.06.2014. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1. 1432/11 од 05.11.2013. године и предмет се враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1. 1432/11 од 05.11.2013. године, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца да се поништи решење туженог број 1122 од 26.12.2002. године којим је тужиоцу отказан уговор о раду и да се обавезе тужени да тужиоца врати на рад и распореди на одговарајуће послове, и да му накнади трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 бр. 506/14 од 04.06.2014. године, ставом првим изреке одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке одбијен је захтев тужиоца за накнаду парничних трошкова насталих у другостепеном поступку.

Против другостепене пресуде тужилац је благовремено преко пуномоћника изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 399. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 125/04, 111/09), који се примењује на основу члана 506. став 1. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11) и утврдио да је ревизија тужиоца основана.

Према утврђеном чињеничном стању, побијаним решењем туженог од 26.12.2002. године тужиоцу је отказан уговор о раду од 29.05.2002. године, као технолошком вишку. Тужени није био у обавези да донесе програм решавања вишка запослених, с обзиром да је у току календарске године по наведеном основу 8,1% запослених проглашено технолошким вишком. Тужилац је до отказа уговора о раду радио на пословима возача аутобуса. Према Правилнику о организацији и систематизацији послова туженог од 10.12.2002. године, број извршилаца на радном месту возача аутобуса је смањен, па је утврђено да је 13 запослених на овом радном месту вишак, међу којима и тужилац. Претходно је одлуком Управног одбора туженог од 27.11.2002. године, као једна од мера решавања вишка запослених, формирана радна група за утврђивање броја запослених за чијим је радом престала потреба, након чега је донета Систематизација послова 10.12.2002. године. Утврђено је да постоји потреба за ангажовањем једног броја запослених на радном месту кондуктера, па је запосленима који су испуњавали услове, а налазили су се на списку вишка запослених, понуђен премештај на ове послове, а осталим запосленима је отказан уговор о раду у складу са чланом 101. став 1. тачка 8. тада важећег Закона о раду, уз исплату отпремнине предвиђене чланом 117. тог закона. Тужилац није поднео писмени захтев туженом да буде радно ангажован на пословима кондуктера. Из решења инспектора рада од 14.05.2003. године утврђено је да је тужени у периоду од три месеца од када је тужиоцу отказан уговор о раду запослио на одређено време више извршилаца за обављање послова возача аутобуса. Инспекција рада је тужиоца вратила на рад код туженог до правноснажног окончања радног спора.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепеним пресудама одбијен је тужбени захтев тужиоца за поништај решења о отказу уговора о раду и враћање на рад код туженог. По оцени нижестепених судова, побијано решење је законито у смислу члана 101. став 1. тачка 8. тада важећег Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 70/01, 73/01), будући да је смањен број извршилаца на послу возача аутобуса, који је обављао тужилац, а то што је тужени засновао радни однос на одређено време са возачима аутобуса не чини побијано решење о отказу уговора о раду незаконитим, већ би тужилац само имао предност за закључивање уговора о раду на одређено време. Тужилац се није пријавио туженом за распоређивање на послове кондуктера, и која могућност је била објављена на огласној табли туженог, па је стога закључено да је тужени у свему поштовао процедуру приликом доношења оспореног решења, у смислу члана 101. став 3. Закона о раду.

По оцени Врховног касационог суда, ревизијом тужиоца основано се указује да је у нижестепеним пресудама погрешно примењено материјално право, због чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Према члану 101. став 3. тада важећег Закона о раду, отказ уговора о раду из става 1. тачка 8. овог члана послодавац може дати запосленом само ако не може да му обезбеди обављање других послова, односно да га оспособи за рад на другим пословима. Према ставу 5. овог члана послодавац не може, у случају отказа уговора о раду запосленом из става 1. тачка 8. овог члана, на истим пословима да запосли друго лице у року од три месеца од дана престанка радног односа. Ставом шестим овог члана прописано је да, ако пре истека рока из става 5.

овог члана настане потреба за обављањем истих послова, предност за закључивање уговора о раду има запослени коме је престао радни однос.

У поступку је утврђено да је тужиоцу побијаним решењем отказан уговор о раду закључно са 31.12.2002. године, због престанка потребе за његовим радом услед смањења броја извршилаца на радном месту возача аутобуса. У решењу инспектора рада од 14.05.2003. године, којим је одложено извршење решења о отказу уговора о раду до доношења правноснажне одлуке у радном спору, наведено је да је инспектор рада утврдио да је у туженом предузећу извршен пријем нових радника на исте послове – возача аутобуса, у месецу јануару и фебруару 2003. године, што указује да је предузеће поступило супротно одредби члана 101. став 1. тачка 8. и ст. 5. и 6. Закона о раду. С обзиром на наведено, по оцени Врховног касационог суда, не може се прихватити закључак нижестепених судова да је побијано решење законито.

Наиме, из одредаба члана 101. ст. 5. и 6. тада важећег Закона о раду произилази да уколико у року од три месеца од дана престанка радног односа настане потреба за обављањем истих послова, пре радног ангажовања другог лица, послодавац је у обавези да понуди обављање ових послова запосленом коме је престао радни однос као вишку запослених на тим пословима. У поступку није утврђено да ли је тужиоцу понуђено обављање послова возача аутобуса на одређено време, а тужилац је имао предност за закључивање уговора о раду према наведеним законским одредбама, без обзира на начин заснивања радног односа. Такође, чињеница да је непосредно по доношењу решења о отказу уговора о раду тужиоцу запослено више извршилаца на пословима које је он обављао, на одређено време, пре истека законског рока од три месеца, указује да није поуздано утврђено да је постојао оправдани разлог да се тужиоцу откаже уговор о раду као технолошком вишку. Стога су обе нижестепене пресуде укинуте.

У поновном поступку, првостепени суд ће узети у обзир изнете примедбе и донети правилну и закониту одлуку.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци на основу члана 407. став 2. ЗПП.

**Председник већа – судија
Снежана Андрејевић,с.р.**